

DYRENES
BESKYTTELSE

PASNINGS- VEJLEDNING HAMSTER

HAMSTERARTER, DER HOLDES SOM KÆLEDYR:

Alle arterne herunder er gnavere (*Rodentia*) tilhørende familien *Cricetidae*, som inkluderer over 600 arter af hamstere, studsmus, markmus, lemminger, mosegris, Ny Verdens rotter og mus m.fl.

Guldhamster (*Mesocricetus auratus*):

Bliver bl.a. kaldet: Guldhamster, syrisk (guld)hamster, teddybear hamster, golden hamster. Der findes fire guldhamster-arter (slægten *Mesocricetus*) udbredt i forskellige dele af Europa og Mellemøsten, men *M. auratus* er den eneste, der holdes som familiedyr i Danmark. De guldhamstere, der i dag holdes i fangenskab, stammer formentlig alle fra meget få vilde individer fanget i Syrien i 1930'erne. I slutningen af 1990'erne blev godt 20 vilde guldhamstere desuden importeret til Tyskland for at tilføje nye gener til avlen.

Campbells dværghamster (*Phodopus campbelli*):

Bliver bl.a. kaldet: Campbell's (dwarf/desert) hamster. Vinterhvid dværghamster (*Phodopus sungorus*): Bliver bl.a. kaldet: Djungarian hamster, russian winter white dwarf hamster, siberian hamster; Striped hairy-footed/desert hamster.

Vinterhvid dværghamster (*Phodopus sungorus*):

Bliver bl.a. kaldet: Djungarian hamster, russian winter white dwarf hamster, siberian hamster; Striped hairy-footed/desert hamster.

Kinesisk hamster (*Cricetulus barabensis*/*Cricetulus griseus*):

Bliver bl.a. kaldet: Kinesisk hamster, kinesisk dværghamster, chinese (dwarf/striped) hamster. Der er ikke enighed om, hvorvidt den kinesiske hamster er to selvstændige arter, hhv. *Cricetulus barabensis* og *C. griseus*, eller blot én art. I sidstnævnte tilfælde benævnes arten *C. barabensis*. Grundet uenigheden omkring artsopdelingen ses den kinesiske hamster benævnt som både *C. griseus* (*barabensis*) og *C. barabensis* (*griseus*).

Roborovski dværghamster (*Phodopus roborovskii*):

Bliver bl.a. kaldet: Roborovski (dwarf/desert) hamster.

Hybrid dværghamster:

Campbells og vinterhvid dværghamster blev tidligere anset som værende underarter af samme art, med fællesbenævnelsen "Sibirisk dværghamster", men man ved nu, at de er to forskellige arter. Der findes i handelen også mange hybrider (krydsninger mellem de to arter), men anskaffelse af og avl på hybrider frarådes. Selvom de to arter ligner hinanden og er i stand til at få afkom sammen, har de i naturen adskilte udbredelses-

DYRENES BESKYTTELSE

områder, og de yngler derfor ikke naturligt med hinanden. Hybridavl medfører mange negative konsekvenser og risici for hamstrene.

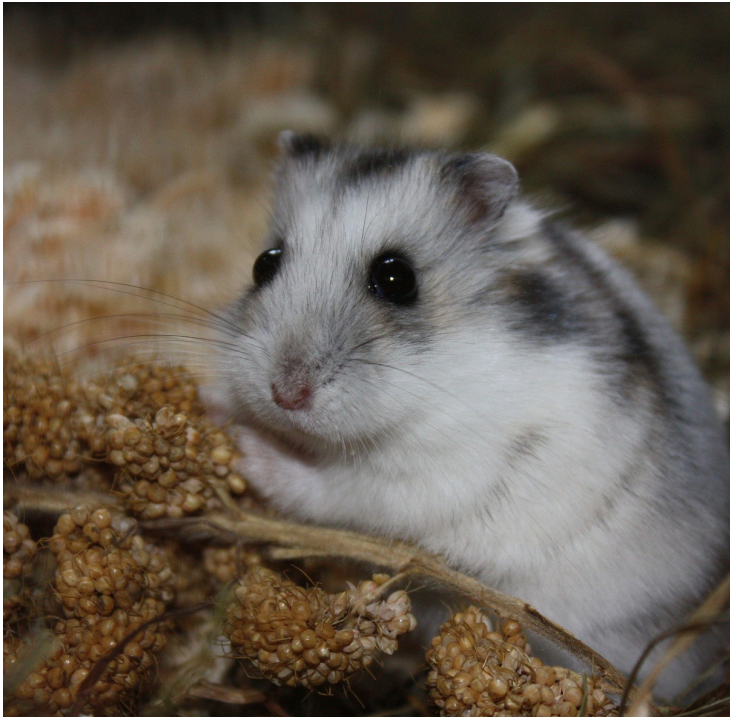

Foto: Ida Vase

KROPSBYGNING OG PERSONLIGHED

Guldhamster:

Guldhamsteren bliver 13-18 cm lang, plus en hale på ca. 1 cm, og den vejer normalt 100-200 g. Hunner er lidt større end hanner. Hannerne har store testikler. Duftkirtler findes på hofterne. Guldhamstere er kendte for at være meget nysgerrige og aktive, når de er unge, men ved 3-4 måneders alderen vil de typisk falde mere til ro. De er nemmere at håndtere, fordi de er større end de andre arter.

Forventet levealder: 2-2½ år.

Campbells dværghamster:

Campbells dværghamster bliver 8-11 cm og vejer typisk 30-60 g. Deres vægt kommer meget an på deres genetik. Duftkirtel på maven. Campbells dværghamstere er kendte for at være nysgerrige og de elsker at udforske. De sidder sjældent stille i længere tid af gangen. De har en tendens til at nappe (ikke bide) mere end andre arter, og man tror, at det skyldes deres meget nysgerrige natur.

Forventet levealder: 1½-2 år.

Vinterhvid dværghamster:

Vinterhvid dværghamster bliver ca. 8 cm og vejer 30-60 g. Deres vægt kommer meget an på deres genetik. Duftkirtel på maven. Vinterhvide dværghamstere er kendte for at have et meget roligt temperament og for at være relativt nemme at gøre tamme. De er typisk meget forsigtige i nye omgivelser. De er kendte for at være lidt "dovne" og mindre aktive end de andre arter. De har deres navn, fordi de i naturen skifter til en hvid vinterpels om vinteren. I fangenskab ses det også, at de skifter pelsfarve, men det har ofte ikke nogen fast rytme.

Forventet levealder: 1½-2 år.

Foto: Ida Vase

Kinesisk hamster:

Den kinesiske hamster bliver ca. 10-12 cm lang, plus en hale på 2-3cm, og den vejer ca. 40-50 g. Hanner er generelt større og bredere bygget end hunnerne. De fremstår længere og slankere end de andre hamsterarter, og halen er også længere. Grundet dette udseende benævnes arterne i slægten *Cricetulus* ofte "rottetegnende/langhalede hamstere". Hos hannen er testiklerne meget tydelige. Kinesiske hamstere har både en duftkirtel på hver hofte og en på maven. Kinesiske hamstere er generelt ret sky og kan være svære at gøre tamme. Når de føler sig truede, vil de typisk enten fryse eller løbe hurtigt væk, frem for at prøve at forsvare sig selv. De er meget sjældent aggressive.

Forventet levealder: 2-3 år.

Roborovski dværghamster:

Roborovski dværghamster er den mindste af hamsterarterne der holdes som kæledyr, med en længde på 5-7 cm og en vægt på 15-25 g. De er typisk rødlig/brunlig og har ikke en mørk rygstribe. Duftkirtel på maven. Roborovskier er kendte for at være meget sky og hurtige, og de kan være meget svære at gøre tamme. Når de føler sig truede, vil de typisk løbe hurtigt væk, frem for at prøve at forsvare sig selv. De er meget sjældent aggressive.

Forventet levealder: 2-2½ år.

Hybrid dværghamster:

Størrelsen på hybrid dværghamstere varierer meget, da man aldrig rigtig ved hvad man får, når man blander de to arter. Duftkirtel på maven. Hybrider er meget utilregnelige når det kommer til temperament. Der er flere aggressive individer end der er i de andre arter. Der er generelt større risiko for dårligt helbred. Det ses at nogle hybrider skifter pelsfarve i fangenskab. Dette kommer fra deres vinterhvide gener.

Forventet levealder: 1-1½ år.

Hvordan ved jeg, om min hamster vejer det den skal?

Der er ikke som sådan en bestemt ideelvægt for den enkelte hamster, da deres individuelle ideelvægt afhænger meget af genetik og art. En tommelfingerregel for at tjekke vægt er følgende: Kør dine fingre let langs siderne på din hamster. Hvis du slet ikke kan mærke ribbene, er din hamster overvægtig. Hvis du kun lige kan mærke ribbene, er din hamster normalvægtig. Hvis du tydeligt kan mærke ribbene, er din hamster undervægtig.

GENERELT OM HAMSTERE SOM KÆLEDYR

Der er aldrig nogen garanti for, hvordan en individuel hamsters personlighed og temperament vil være, ovenfor er det blot normen der er beskrevet.

Sociale behov:

Hamstere er solitære og skal altid holdes alene. Ingen af hamsterarterne i denne vejledning har sociale behov, som f.eks. ørkenrotter og rotter har. I naturen mødes de blot for at parre sig. Nogle gange kan man se dem sammen i længere tid af gangen. Dette sker typisk udelukkende for overlevelse, hvor man f.eks. ser dem dele mad forråd eller sove tæt sammen for varmen.

Når man har hamstere i fangenskab i samme bur, vil der typisk være et hierarki blandt dem. Det vil sige, at en af hamsterne vil være nederst i hierarkiet, hvilket ikke er særlig rart for den. For eksempel kan det ske, at denne hamster holdes væk fra maden og kun må spise når den anden har spist. Nogle gange vil de sove sammen, men dette er ikke et tegn på venskab.

Vi mennesker har næsten ikke en chance for at fange uoverensstemmelser i opløbet, da hamstere kommunikere med kropssprog, som vi ikke forstår og lyde, som vi ikke kan høre. Når man har hamstere sammen, risikerer man, at der opstår kampe - og det kan være kampe til døden. Der vil ofte komme alvorlige skader ud af det. I naturen kan de til hver en tid gå væk fra hinanden og aldrig nogensinde ses igen. Det kan ikke lade sig gøre i fangenskab - derfor vil der typisk opstå kampe i fangenskab. Man bør heller ikke sætte hamstere sammen i kortere tid af gangen, da der også her kan opstå stor stress og kampe.

Vækning af hamsteren:

Hamstere er skumringsdyr og vil typisk være aktive sen aften, nat og tidlig morgen. Som udgangspunkt bør man ikke vække sin hamster i løbet af dagen. Dette er især vigtigt at huske, hvis man overvejer at købe en hamster til sit barn. Man kan prøve at vække hamsteren stille og roligt ved f.eks. at pusle i strøelsen eller snakke lidt til den, men hvis den ikke kommer frem, skal dette accepteres. Man bør ikke fjerne dens hus eller grave voldsomt rundt i buret for at finde dem, medmindre der er tale om en ekstraordinær situation eller et nødstilfælde.

Undgå altid at bruge følgende:

Man bør under ingen omstændigheder bruge følgende ting:

- Hamstervat
- Kapok
- Mineral- og saltsten eller vitamintilskud (hverken pulver eller dråber)
- Strøelse og sand med duft
- Strøelse af fyrretræ eller ceder, samt træstrøelse af uspecificerede træsorter

DYRENES BESKYTTELSE

- Savsmuld
- Tremme- og mesh-hjul
- Hamsterbolde

Mistrivsel og stressadfærd:

Hamstere kan som alle andre dyr, komme i mistrivsel og blive stressede. Hos hamstere skyldes det ofte ting som f.eks. for lille bur, for lidt strøelse, for lille hjul, et for åbent/bart bur, for meget larm og "trafik" omkring buret eller rovdyr omkring buret (f.eks. kat, hund eller fritte).

De mest almindelige tegn på mistrivsel og stress er:

- Tremmeklatring (gælder også kinesiske hamstere)
- Tremmebidning
- Stereotypi, som er adfærd der gentages hyppigt efter hinanden. Hos hamstere er det typisk hoppen op af siden af buret eller at de går frem og tilbage langs siden af buret
- Vægttab

Pludselige adfærdsændringer (kan også være tegn på sygdom) Hamstere udenfor:

Det frarådes kraftigt at tage hamstere med udenfor i haven. Det er forbundet med mange risici og stressfaktorer. Der er mange ting de kan blive udsat for i vores miljø, som de aldrig ville blive udsat for, der hvor de lever naturligt - dette er en af grundene til, at det ikke kan sammenlignes.

Risici er blandt andet:

- Risiko for gødning, sprøjtemidler mm.
- Risiko for parasitter
- Risiko for mider (herunder også blodmider) eller andet utøj
- Risiko for at hamsteren slipper væk
- Stress i forbindelse med andre dyr omkring den, herunder også fugle
- De kan nemt blive syge af temperaturforskellen fra inde og ude - en lille brise for os, kan være ret koldt for hamstere
- Jorden er for kold til at have hamsteren med ud det meste af året og det kan de blive meget syge af. Helt grundlæggende har de ingen glæde af at komme udenfor.
- Alle de nye lyde og dufte er en stressfaktor for hamsteren - især hvis man sætter hamsteren på et stort åbent område. I naturen er store åbne områder = sårbarhed overfor rovdyr
- De kan tage ting i kindposerne, der er giftige/skadelige/skarpe

De første dage:

Når en hamster kommer hjem til jer, vil alt være nyt for den. Det er meget overvældende for en lille hamster og man bør derfor give den 3-7 dages fuldstændig ro, hvor den får lov til at falde til og vænne sig til dens nye hjem. I disse dage bør man blot give mad og skifte vand.

At gøre sin hamster tam:

Når hamsteren er faldet til i de nye omgivelser, kan man begynde at skabe kontakt til hamsteren, når den alligevel er vågen. Hvis den ikke er vågen, kan man prøve at pulse roligt ovenpå strøelsen eller snakke blidt. Hvis hamsteren ikke kommer frem, bør dette accepteres. Man bør altid vaske hænder inden kontakt med sin hamster. Dette fjerner eventuelt lugt fra dine hænder og mindsker derfor risikoen for nap og bid.

Når hamsteren er vågen og fremme, kan man begynde at forsøge med godbidder. Efterhånden som den bliver vant til dig, kan du prøve at lægge godbiddet op på fingrene, så hamsteren skal gå lidt op på din hånd for at få fat i godbiddet. Når den er okay med det, kan du prøve at lægge godbiddet helt nede i håndfladen, så hamsteren skal træde op i din hånd for at få den. Så kan man begynde at løfte hamsteren lidt op, for at se hvad den synes om det. Hvis den er okay med det, så giv nogle flere godbidder, mens den er oppe. Langsomt kan man prøve at øge tiden for, hvor længe man har den oppe. For nogen er det nemmere at have hamsteren oppe i en transportkasse eller i en lukket løbegård. Når man har hamsteren i en løbegård, skal den være under konstant opsyn.

Det er vigtigt at hamsteren har skjulesteder, evt. sit hjul og en håndfuld strøelse fra buret, der dufter velkendt. Nogle hamstere bryder sig ikke om at være i en løbegård. Det vil typisk kunne ses på, at hamsteren løber rastløst rundt, hopper op af siderne på løbegården, kravler op af siderne eller gemmer sig konstant.

Hamstere bliver sjældent den slags kæledyr, der sidder stille og elsker at blive nusset i længere tid af gangen. De kan godt blive vant til at få godbidder og blive nusset, men de vil typisk hellere ud og udforske, være i deres vante og trygge omgivelser (buret) eller sove.

INDRETNING AF BURET OG SÆRLIGE PASNINGSBEHOV

Generelt:

Hamsteren har brug for et stort bur, jo større jo bedre. Det anbefales at buret er mindst 100x50x50 cm, gerne større.

Buret skal indrettes med mindst 20 cm dyb strøelse i store dele af buret, så hamsteren kan grave gange og hule under jorden, ligesom den gør i naturen. Strøelsen kan være papirstrøelse eller træstrøelse af hamp, birk eller asp. Generelt er papirstrøelse det, der

DYRENES BESKYTTELSE

holder deres gange bedst, hvorimod hampstrøelse generelt holder gange dårligt. Man bør ikke bruge savsmuld, træspåner af fyrre- og cedertræ eller uspecificerede træsorter, halm eller strøelse med duft.

Hamsteren er et aktivt dyr og har brug for et løbehjul. Hjulet skal være minimum 20cm i diameter til vinterhvide, campbells, roborovski og hybrider, og minimum 28cm til guldamster og kinesisk hamster. Det må ikke være mindre, da hamsteren så kan få rygskeer og smerter, da den svajer for meget i ryggen, når den løber.

En hamster må ikke blive våd eller blive badet. Derimod skal den altid have adgang til et sandbad i buret, som den kan rulle sig i. Sandbadet skal være stort nok til, at hamsteren ubesværet kan rulle rundt, og gerne så der kan være et hus uden bund i sandbadet. Mange hamstere bruger nemlig mere tid på rengøring, hvis de har et trygt hus at gøre det i. Hamsteren bruger sandet til at rense sin pels. Sandet kan være "chinchilla-sand" eller "reptil-sand", men vær opmærksom på at det ikke hedder noget med "støv" eller "pulver" og at der ikke er tilsat mineraler eller farve.

Da hamsteren er et byttedyr, har den brug for huse og skjulesteder ovenpå strøelsen for at føle sig tryk. De skal være spredt rundt i buret, så hamsteren altid har mulighed for at komme hurtigt i skjul. Store og tunge huse f.eks. af keramik, bør altid stå på platforme eller støtteben, for at de ikke falder ned på hamsteren, hvis den graver ind under dem.

Du kan også indrette buret med grene, tunneler, platforme, "multirum"-huse mm., så din hamster får interessante og "naturlige" omgivelser. Det er vigtigt at buret er godt fyldt med ting, da en hamster vil føle sig utryk i et meget åbent og bart bur. I naturen ville dette nemlig betyde sårbarhed overfor rovdyr.

Foto: Ida Vase

Særlige pasningsbehov:

Guldhamster:

Tremmeafstanden må maks være 1,2cm.
Hjulet skal være minimum 28cm i diameter.

Campbells dværghamster:

Tremmeafstanden må maks være 0,8cm.
Hjulet skal være minimum 20cm i diameter.

Vinterhvid dværghamster:

Tremmeafstanden må maks være 0,8cm.
Hjulet skal være minimum 20cm i diameter.

Kinesisk hamster:

Tremmeafstanden må maks være 0,8cm.
Ud af alle arterne i denne vejledning, er kinesiske hamstere de eneste, der klatrer fra naturens side af. De bruger deres hale til at holde balancen og deres poter er anderledes bygget, hvilket gør, at de har et bedre greb. De er dog ikke ligeså gode til at klatre som f.eks. mus. Pga. dette bør kinesiske hamster have nogle ting de kan klatre rundt på, f.eks. grene eller et tykt reb man sætter op. Man bør ikke bruge ting der hænger fra låget af buret. Hjulet skal være minimum 28cm i diameter.

Roborovski dværghamster:

Tremmeafstanden må maks være 0,6cm.
Roborovski hamsteren skal have et større sandbad end de andre arter, da den stammer fra ørkenområder. Sandbadet skal fylde en fjerdedel af buret. Man kan med fordel lave et sandområde, hvor man fylder sandet direkte i bunden af buret og afgrænser det, eller man kan fylde et stort ovnfast fad af glas med sand og stille det på en solid platform. Hjulet skal være minimum 20cm i diameter.

Hybrid dværghamster:

Tremmeafstanden må maks være 0,8cm.
Hjulet skal være minimum 20cm i diameter.

RENGØRING

Rengøring af bur:

Det anbefales at gøre buret rent hver 4.-8. uge. Nogen kan vente længere, det kommer meget an på burets størrelse og mængden af strøelse. Hvis man gør rent oftere end hver 4. uge, vil hamsteren blive stresset, da den navigerer via de duftspor den laver. Hvis disse konstant bliver ødelagt, vil hamsteren markere mere og mere, hvilket giver mere lugt. Hver gang der gøres rent i buret, kan der også skiftes indretning i buret. Ved almindelig rengøring frarådes det at skifte alt strøelsen på én gang, da dette fjerner alt den velkendte duft for hamsteren og der opstår et stort spild af strøelse. Ofte kan man beholde mindst halvdelen af strøelsen.

Det frarådes at rengøre buret med rengøringsmidler, når det bare er en almindelig rutine- rengøring. I nogle særlige tilfælde kan det blive nødvendigt at skifte alt strøelsen og gøre rent i sæbevand, f.eks. ved udvalgte sygdomme, utøj eller mange smådyr/insekter i buret. Hjul, skåle mm skal rengøres ca. en gang om ugen eller efter behov.

Hvis buret skal have en ny beboer, så anbefales det enten at:

- Vaske buret i rodalon, lade det sidde i nogle timer og derefter vaske det af med varmt vand og lade det tørre grundigt. (Man må aldrig bruge rodalon på bure eller tilbehør af træ.)

Eller

- Vaske buret i en 50/50 blanding af eddike og vand og derefter samme fremgangsmåde som ovenstående.

Rengøring af tilbehør:

Plastik: Vaskes med varmt vand og neutral sæbe.

Træting: Hvis de skal desinficeres, puttes de i ovnen på 100 grader i 1 time.

Hvis det blot er for at tørre det lidt af, tørres det af med lunkent vand og skal derefter tørre. Brug aldrig rodalon på træting, da det trænger ind i træet og er giftigt for hamstere. Brug ikke kogende vand til plastik, da noget plastik er tyndt og kan krølle, smelte eller blive helt deformt af det kogende vand. Man bør ikke hælde kogende vand udover træting, da det kan opløse lim eller ødelægge træet fordi det får suget for meget vand.

Fodring:

Overordnede anbefalinger:

- Fedtindhold på maks 6%, skal gerne ligge mellem 5-6%
- Proteinindhold på minimum 15%, skal gerne ligge mellem 15-20%
- Fiberindhold på mindst 5%
- Brug ikke foder med flere forskellige dyr på posen
- Giv ikke vitamintilskud eller mineral/saltsten

Generelt:

Hamsteren samler forråd ved at samle mad i dens kindposer og bære det tilbage i sin hule. Den er altædende og spiser insekter, frø, blade, grøntsager mm. Hamstere kan ikke overspise, så hvis man giver for meget foder, ryger det bare i dens forråd. De kan dog stadigvæk blive overvægtige af at få den forkerte mad eller for mange godbidder.

Der er to typer foder, som du kan give din hamster: blandingsfoder og pillefoder. For både pille- og blandingsfoder gælder det, at du altid skal vælge en der er lavet specifikt til hamstere og ikke til gnavere generelt. Helt ideelt kan du vælge en, der er lavet specifikt til den hamsterart du har. Blandingsfoder er en blanding af frø, kerner, blade, blomster mm som også indgår i hamsterens diæt i naturen. Der er ofte ikke tilsat tilstrækkeligt protein i disse blandinger, derfor skal du give hamsteren tilskud af f.eks. melorme eller anden proteinrig mad.

Pillefoder er kunstigt skabt foder i pilleform, der er lavet til at dække hamsterens ernæringsbehov.

Godbidder kan f.eks. være grøntsager og nødder, som hamsteren kun må få i ganske små mængder. Din hamster skal have vand i en vandskål. Fyrfadslysholdere er velegnede hertil.

Særlige fodringsbehov og opmærksomhedspunkter:

Guldhamster:

Guldhamsteren lever i eng- og markområder og deres diæt indeholder flere kornarter og grøntsager end dværghamsterarternes diæt. Vælg derfor en foderblanding der er målrettet specifikt til guldhamsteren.

Dværghamsterarterne:

Dværghamsterarterne lever i steppe- og ørkenområder, og tåler mindre korn end guldhamsteren. De spiser derimod flere slags frø og vilde blomster. Vælg derfor en foderblanding målrettet mod dværghamstere.

Diabetes:

Campbells, hybrider og den kinesiske hamster er særligt sårbare overfor at udvikle diabetes, hvis de får for sukkerholdig mad.

Aktivering og berigelse:

Hamsteren er et aktivt dyr og har brug for at blive stimuleret og aktiveret hver dag. Dette kan gøres på mange forskellige måder.

Hvordan kan du aktivere hamsteren ved fodring?

- Strø mad ud i bunden af buret i stedet for at fodre i en madskål
- Giv "sprays" og tørrede kolber af f.eks. majs og solsikke. Sprays er mange forskelli-

ge græs- og kornarter hvor frøene stadig sidder på strået, og hamsteren skal derfor selv tage frøene af. Det kan f.eks. være hirse, hvede, byg, sorghum, hør.

- Top-strøelse" er forskellige blandinger af tørrede blade, blomster, grøntsager mm. Dette kan spredes ud i buret, eller samles i en lille skål som et "bad".
- Bland mel og vand til "lim" og klister blandingsfoder på f.eks. små grene, hele nødder, ringe af toiletruller, så hamsteren selv skal få maden af. Dette hjælper også til at slibe hamsterens tænder.

Hvordan kan du gøre buret mere interessant for hamsteren?

- Du kan skabe områder med andre typer bundstrøelse, f.eks. hamp, aspeflager, kokosmuld, mos mm. Dette kan ikke erstatte den dybe papirstrøelse, men gives i skåle som et bad, eller strøet ud ovenpå strøelsen.
- Find grene og sten i naturen. Husk at desinficere dem inden brug. Sten koges i vand i 15 min. Grene bages i ovnen ved 100 grader i en time. Brug aldrig flintesten eller porøse sten.
- Lav selv huse og tunneller af pap. Se afsnittet om gør-det-selv nedenfor.

Andre former for aktivering og berigelse:

Vipper, tunneller, broer, gnave-stykker mm kan enten laves af pap eller købes i dyreforretninger. "Hamsterbolde" bør aldrig benyttes.

En løbegård: Din hamster kan komme ud i løbegården i kortere eller længere tid alt efter temperament hver dag. Løbegården gøres interessant med huse, legetøj og strøelse.

DIY:

Der er mange der gerne vil være kreative og selv lave nogle ting til deres hamster. Man kan lave mange hjemmelavede ting af helt almindelig pap eller æggebakker, så længe det ikke er tilsat farve eller lim.

Generelle tips:

Lim: Børne/junior/skolelim er sikkert til hamstere. Hvis du ikke vil bruge almindelig lim, kan du bruge en blanding af mel og vand som "lim", til f.eks. hjemmelavede snackstænger eller hvis du skal sætte løs mos fast på noget.

Træ: Krydsfiner kan bruges til diverse ting i buret, så længe din hamster ikke gnaver i det. Melaminplader er gode til bure, da de ikke suger fugt til sig. MDF plader frarådes at bruge, da de suger meget fugt til sig. OSB plader frarådes, da de er meget ujævne og de kan give splinter. Hvis du vil beskytte en træoverflade, kan du lime et lag tynd rullekork ovenpå. Dette kan også nemt skiftes ud efter behov.

Diameter på indgange til f.eks. hjemmelavede huse:

Guldhamster: 7,5cm

Vinterhvid, campbells, roborovski, hybrid og kinesisk: 5cm

Det vigtigste er, at din hamster nemt kan komme igennem hullet, også med fyldte kindposer.

Foto: Ida Vase

FORMERING OG YNGELPLEJE

Generelt:

Hos hamstere hedder det arter, ikke racer. Dette skyldes, at de ikke kan formere sig på tværs af arterne.

De eneste af arterne, der kan krydses, er vinterhvide og campbells dværghamstere.

At krydse disse to arter svarer til at krydse en løve med en kat. Det medfører mange negative konsekvenser og risici.

Nogle af disse er:

- Infertilitet hos hannerne i første generation
- Øget risiko for helbredsproblemer, f.eks. diabetes, neurologiske sygdomme, infektioner, kræft tumorer og tidlig død
- Øget risiko for adfærdsproblemer, f.eks. aggressivitet
- Ungerne kan være så store, at moren ikke kan føde dem, pga forskellen på vinterhvide og campbells' kropsbygning

Man bør aldrig indgå i hybridavl.

Nogle af de mest almindelige tegn på drægtighed er: Tydeligere brystvorter, en mere "pæreformet" krop og adfærdsændring, eventuelt med aggressivitet.

Op til fødslen og i ugerne efter, har morhamster behov for lidt mere protein i sin kost. Proteinrige kostemner kan f.eks. være kogt æg, højkvalitets kattevådfoder, melorme, tofu, kogt kylling (uden salt og krydderier) og havregrød lavet på vand.

Så snart man opdager ungerne, skal sandbad, hjul og alle høje ting fjernes fra buret, da ungerne meget nemt kan komme galt afsted med disse ting.

Det er meget vigtigt at man ikke graver efter ungerne eller forstyrrer reden. Morhamsteren er meget sensitiv overfor stress i denne periode, og man risikerer at hun dræber og eventuelt spiser ungerne, hvis hun bliver for stresset eller forstyrret for meget. Dette kan også ske, hvis hun fornemmer, at der er noget galt med ungerne.

Når ungerne er omkring 14-18 dage gamle, åbner deres øjne og de vil så småt begynde at bevæge sig rundt i buret. Her kan man begynde at nusse lidt med dem, såfremt morhamster er okay med det. Nu kan buret også blive gjort rent. Put mor og unger i en transportkasse og skift beskidt strøelse, men lad så meget som muligt af selve reden blive.

Når ungerne bliver 4 uger gamle skal de deles op i køn. Hunnerne kan blive sammen med mor og hannerne i et bur for sig selv. På dette tidspunkt kan de få hjul og sandbad i burene.

Når ungerne er 5-6 uger gamle, skal de i deres egne bure eller ud til nye familier. Hold øje med om ungerne slås i sådan en grad, at der opstår skader eller skrammer.

Fødselskomplikationer:

Der kan forekomme fødselskomplikationer, hvor det bliver nødvendigt at tage til dyrlægen. Nogle af de mest almindelige ting man bør reagere på under og efter fødslen, er:

- Mor-hamster laver lyde, f.eks. hvæs, skrig, klikken
- Hævelse i maveregionen
- Meget blod i reden eller at mor-hamster bliver ved med at bløde
- Udflåd fra kønsåbningen

Kønsbestemmelse:

Når man skal kønsbestemme hamstere, skal man se på distancen mellem anus og kønsåbning. Hos hunnerne er de to meget tæt på hinanden - og ved hannerne er der et stykke imellem. Hos alle arterne har hunnerne to rækker brystvorter. Hannerne hos kinesiske hamstere og guldhamstere får meget store testikler.

Guldhamster: Drægtighedsperioden er ret præcist 16 dage, kuldstørrelsen er typisk 8-10 unger.

Campbells dværghamster: Drægtighedsperioden er omkring 18-21 dage, kuldstørrelse er typisk 4-6 unger.

Vinterhvid dværghamster: Drægtighedsperioden er omkring 18-21 dage, kuldstørrelse er typisk 4-6 unger.

Kinesisk hamster: Drægtighedsperioden er omkring 18-21 dage, kuldstørrelse er typisk 4-6 unger.

Roborovski dværghamster: Drægtighedsperioden er omkring 20-22 dage, kuldstørrelse er typisk 4-6 unger.

Hybrid dværghamster: Drægtighedsperioden er omkring 18-21 dage, kuldstørrelse er typisk 4-6 unger.

Man bør aldrig avle på hybrid dværghamstere, dvs. vinterhvide og campbells dværghamstere uden stamtavler, der kan bevise deres genetiske ophav og at de er renartede.

HELBREDSTJEK OG ALMINDELIGE SYGDOMME

Helbredstjek:

Hamstere er byttedyr og er exceptionelt gode til at skjule sygdom og smerte. Det er derfor en god idé at bruge nogle minutter på et helbredstjek, hvis man alligevel har hamsteren oppe. Hvis hamsteren ikke bryder sig om at være i hænder, kan man putte dem ned i en transportkasse.

Kroppen: Mærk deres krop igennem for hævelser og knuder.

Næse: Er næsen tør, løber den eller er der sår på?

Øjne: Løber øjnene? Er der udflåd?

Anus: Er der noget udflåd, blod eller afføring i pelsen? Er der vådt omkring anus?

Kønsdele: Er der udflåd eller blod? Hos hannerne tjekkes testiklerne for hævelser og misfarvning.

Tis: Hvis i har muligheden for at se hamsterens tis, så tjek det da for blod. Hvis hamsteren begynder at drikke mere vand, kan dette indikere et helbredsproblem.

Hud og pels: Er der pelstab, sår, tørhed eller skæl? Er huden rød eller irriteret?

Tænder: Er tænderne hvide? (Hvide tænder indikerer sygdom, sunde tænder er gule). Tænderne i undermunden bør være 2-3 gange længere end i overmunden. Er alle tænder intakte?

Negle: Hvis neglene krummer, er de for lange.

Derudover kan man med jævne mellemrum veje sin hamster på en køkkenvægt og notere dato og vægt, for hurtigt at opdage både vægtøgning og vægttab.

Luftvejsinfektion: Hamstere har meget sensitive luftveje og luftvejsinfektioner er derfor meget almindelige. Symptomer er bl.a.: Klikkende vejrtrækning, besværet eller tung vejrtrækning, udflåd fra næse eller øjne og træthed/nedsat aktivitet. Behandlingen er typisk antibiotika.

Diarré: Diarré er meget almindeligt hos hamstere og kan opstå af mange forskellige grunde, f.eks. for meget vandholdig mad eller en virus- eller bakterieinfektion.

På grund af hamsterens lille størrelse, bliver diarré dog meget hurtigt en farlig tilstand. Man bør derfor konsultere med en kyndig dyrlæge, selvom diarré kan virke harmløst. Symptomer er bl.a.: Vægttab, tynd afføring i buret og som sidder fast i pelsen rundt om anus. Behandlingen afhænger af grunden til diarréen. Diarré kan forveksles med våd hale (wet tail). Våd hale er en sjælden sygdom, forårsaget af en specifik bakterie (*Lawsonia intracellularis*) og kun guldhamstere kan blive ramt. Våd hale har generelt dårlige udsigter, da hamsterens almene tilstand hurtigt vil gå ned af bakke.

Hurtigt indsættende behandling er meget vigtigt. Våd hale er meget smitsomt. Symptomerne er bl.a.: Inaktivitet, vægttab, generelt påvirket almentilstand, krummet ryg ved gang, tynd afføring i buret og som sidder fast i pelsen rundt om anus. Behandlingen er antibiotika, samt væske og næring.

Forstoppet kindpose:

Hamstere bruger primært deres kindposer til at transportere mad og redemateriale. Det kan desværre ske, at en kindpose bliver forstoppet, hvor hamsteren ikke kan få indholdet ud af kindposen igen. Det kan ske af mange grunde, men klæbrige foderemner øger risikoen. Symptomerne er bl.a.: En af kindposerne ser altid fuld ud, eventuelt med et irriteret/løbende øje på samme side, dårlig lugt fra hamsterens mund. Behandlingen sker ved, at dyrlægen tømmer kindposen med specialværktøj. Forsøg aldrig selv at tømme dem.

Diabetes:

Kinesiske hamstere, Campbells dværghamster og hybrid dværghamstere er mere eksponerede over for diabetes end de andre arter. Det er derfor meget vigtigt at de ikke bliver overvægtige eller får for meget sukker. Disse hamstere bør aldrig få frugt.

Symptomerne er bl.a.: Øget væskeindtag, pludseligt vægttab eller vægtøgning, mindre energi, urin med kraftig lugt.

Diagnosen stilles ved en urinstix ved dyrlægen.

Behandling af diabetes kommer an på hamsteren og mængden af ketoner og glukose i hamsterens tis.

Tumorer:

Tumorer hos hamstere er almindelige, især maligne (kræft) tumorer. Man bør holde godt øje med hævelser og knuder. Hvis man jævnligt har sin hamster oppe, kan man "mærke dem igennem" for ujævnheder.

Hvis man opdager en knude eller hævelse, bør man kontakte dyrlægen. Hurtig diagnosticering og behandling er vigtigt. Noget af det første dyrlægen vil gøre er, at tage en biopsi for at finde ud af om tumoren er benign (godartet) eller malign (ondartet/kræft). Behandlingen er meget forskellig fra situation til situation. En del udvendige tumorer kan fjernes kirurgisk hvis de opdages hurtigt og sidder et ukompliceret sted. Indvendige tumorer, f.eks. på organer, bliver typisk først opdaget når de er meget store og det er for sent at gøre noget ved dem. Hvis tumoren er benign og ikke er til gene for hamsteren, vil man i nogle tilfælde blot lade den være og holde øje med om den udvikler sig. Maligne tumorer kan man ikke blot afvente med, da de vil udvikle sig og kræften vil spredes.

Tilstoppet duftkirtel:

Dværghamsteres duftkirtel på maven kan blive tilstoppet. Hvis det er første gang det sker, kan man meget forsigtigt prøve at opbløde skidtet med lunkent vand på en vatpind. Det er meget vigtigt, at man ikke maser eller skubber, men blot langsomt og forsigtigt prøver at opbløde det, så det kan fjernes skånsomt.

MAN BØR KONTAKTE DYRLÆGEN VED DISSE SYMPTOMER:

- Stærk lugt fra duftkirtlen
- Rødme
- Hævelse omkring duftkirtlen
- Krummet ryg ved gang
- Blødning
- Ved tilbagevendende problemer med tilstoppet duftkirtel. Eller hvis man ikke selv kan afhjælpe tilstoppelsen. Behandlingen afhænger af årsagen til problemet.

DYRENES BESKYTTELSE

Hamstere har meget specifikke pasningsbehov, som det er vigtigt at kende til når man ønsker at holde den som kæledyr. De er aktive dyr og har brug for en masse berigelse og aktivitetsmuligheder, for at de kan trives. De er sjove at se på og nusse lidt med, og det er hyggeligt at tage sig af dem og finde på ny berigelse og indretning til deres bur.

Hvis du følger denne pasningsvejledning vil din hamster trives og have det godt. Hvis du vil vide mere om hamsterpasning, anbefaler vi bogen "Naturlig Hamsterpasning" af Martin Sylvester Vase og Ida Vase, der er helt ny på markedet (2025) og opdateret med nyeste viden på området.

ØVRIGE INFORMATIONER

Vil du holde dig opdateret på nyt om dyrevelfærd og foreningens arbejde? Så tilmeld dig vores nyhedsbrev på: <https://www.dyrenesbeskyttelse.dk/nyhedsbrev>. Du kan også få mere viden ved at scanne QR-koden.

Denne pasningsvejledning er udarbejdet af Oline Mortensen og Ida Vase for Dyrenes Beskyttelse. Der tages forbehold for, at arten kan holdes på andre velfærdsmæssigt forsvarlige måder end dem, der er beskrevet. Ligeledes tages forbehold for, at ny viden om artens biologi og erfaringer med dens hold kan foreligge efter udarbejdelsen af denne vejledning.

Pasningsvejledning version 2. Oktober 2025.